

Editorial

Carolina BODEA HĂTEGAN^{1,2}

Prezentul volum reunește o serie de contribuții științifice relevante pentru domeniul logopediei și al științelor comunicării, evidențiind direcții actuale de cercetare și intervenție în sfera tulburărilor de limbaj, vorbire și comunicare. În contextul dezvoltării accelerate a cercetării interdisciplinare în domeniul neuroștiințelor, psihopedagogiei speciale și terapiei limbajului, abordarea complexă a tulburărilor de limbaj și comunicare devine o necesitate atât în plan teoretic, cât și în practica clinică și educațională.

Tulburările de limbaj și comunicare reprezintă o categorie heterogenă de dificultăți care pot apărea în diferite etape ale dezvoltării sau ca urmare a unor afecțiuni neurologice, genetice ori funcționale. Impactul acestora depășește sfera strict lingvistică, influențând în mod semnificativ participarea socială, integrarea educațională și calitatea vieții persoanelor afectate. În acest context, cercetarea științifică și dezvoltarea unor modele de intervenție bazate pe dovezi (evidence-based practice) devin esențiale pentru optimizarea proceselor de evaluare și intervenție logopedică.

Lucrările incluse în acest volum reflectă preocuparea constantă a comunității academice și profesionale pentru investigarea mecanismelor implicate în dezvoltarea limbajului și a comunicării, precum și pentru identificarea unor strategii eficiente de intervenție terapeutică. Studiile prezentate abordează o varietate de teme, de la tulburări de

limbaj cu substrat neurologic, precum afazia sau apraxia de vorbire, bâlbâiala, până la dificultăți de comunicare asociate unor condiții genetice rare sau unor particularități de dezvoltare din copilăria timpurie.

O parte dintre contribuțiile reunite în acest volum vizează tulburările de limbaj dobândite, în special cele asociate accidentului vascular cerebral. Analiza acestor fenomene evidențiază rolul esențial al intervenției logopedice timpurii și al aplicării unor metode terapeutice validate științific în procesul de recuperare a funcțiilor lingvistice. Studiile de caz prezentate ilustrează modul în care intervențiile structurate pot facilita reorganizarea funcțională a rețelelor neuronale implicate în procesarea limbajului și pot contribui la recâștigarea competențelor comunicaționale.

De asemenea, volumul include cercetări orientate spre tulburările de dezvoltare ale vorbirii și limbajului la copii, punând accent pe importanța intervenției timpurii și pe rolul mediului familial în procesul de stimulare a dezvoltării comunicării. Modelele de intervenție centrate pe familie reprezintă, în literatura de specialitate contemporană, o direcție tot mai valorizată, fiind asociate cu rezultate pozitive în accelerarea achiziției limbajului și în dezvoltarea competențelor comunicative funcționale.

Un alt domeniu abordat în cadrul acestui volum este reprezentat de tulburările miofuncționale orofaciale și de implicațiile acestora asupra dezvoltării aparatului

fonoarticulator și asupra inteligibilității vorbirii. Cercetările prezentate subliniază necesitatea unor instrumente de evaluare sistematică și a unor programe terapeutice individualizate, adaptate profilului funcțional al fiecărui copil.

Totodată, sunt analizate și aspecte legate de sănătatea vocii, în special în rândul profesioniștilor pentru care vocea constituie principalul instrument de lucru. Investigarea impactului tulburărilor de voce asupra performanței profesionale și asupra stării de bine subiective evidențiază necesitatea dezvoltării unor programe de prevenție și igienă vocală, menite să reducă riscurile ocupaționale asociate utilizării intense a vocii.

În volum este inclus și un articol care prezintă implementarea în România a programului internațional „Dream. Speak. Live.” Camp, bazat pe modelul Blank Center CARE™ (Communication, Advocacy, Resiliency, Education), destinat copiilor și tinerilor care se confruntă cu bâlbâiala. Studiul analizează descriptiv primele două ediții ale taberei CARE CAMP România, desfășurate în 2024 și 2025 la Cluj-Napoca, evidențiind structura programului, activitățile realizate, caracteristicile participanților și resursele implicate. Rezultatele arată o creștere a numărului de participanți și a voluntarilor, precum și un nivel ridicat de satisfacție din partea familiilor. Activitățile educaționale, terapeutice și recreative au contribuit la dezvoltarea competențelor de comunicare, la creșterea încrederii în sine și la reducerea sentimentului de izolare al copiilor care se confruntă cu bâlbâiala. Studiul subliniază potențialul intervențiilor intensive de tip tabără terapeutică ca metodă complementară

eficientă în terapia logopedică și evidențiază necesitatea continuării cercetărilor pentru evaluarea impactului pe termen lung al programului.

Un alt articol inclus în acest volum abordează intervențiile inovatoare în domeniul tulburărilor de învățare, analizând eficiența metodei Quantum Leap Into Literacy în dezvoltarea competențelor de citire și scriere la copii cu dificultăți de literație. Studiul evidențiază rolul intervențiilor multisenzoriale, care integrează stimularea auditivă și vizuală, în optimizarea proceselor cognitive implicate în alfabetizare. Rezultatele obținute indică îmbunătățiri semnificative atât la nivelul fluenței citirii și scrierii, cât și în ceea ce privește implicarea și motivația copiilor în activitățile de învățare, sugerând potențialul acestei metode ca abordare complementară în terapia tulburărilor de învățare.

Un element definitoriu al studiilor incluse în acest volum îl constituie perspectiva interdisciplinară asupra evaluării și intervenției în tulburările de comunicare. Integrarea contribuțiilor provenite din domenii precum logopedia, psihologia, medicina, neuroștiințele sau pedagogia specială reflectă tendința actuală de a aborda dificultățile de comunicare într-un cadru conceptual complex, care valorifică atât dimensiunea biologică, cât și pe cea educațională și socială a dezvoltării umane.

Prin diversitatea tematică și prin abordările metodologice propuse, acest volum își propune să contribuie la consolidarea bazei teoretice și practice a domeniului logopediei și să ofere specialiștilor repere utile pentru

dezvoltarea unor practici terapeutice eficiente. În același timp, lucrările reunite în această publicație reflectă preocuparea comunității academice și profesionale pentru promovarea cercetării aplicate și pentru dezvoltarea unor intervenții fundamentate științific, adaptate nevoilor reale ale persoanelor cu dificultăți de comunicare.

Sperăm ca acest volum să constituie o resursă valoroasă pentru cercetători, practicieni și studenți și masteranzi interesați de domeniul tulburărilor de limbaj și comunicare și să stimuleze dezvoltarea unor noi direcții de cercetare și colaborare interdisciplinară în acest domeniu deosebit de dinamic.

Cluj-Napoca 26.03.2026

---

¹Conf. univ. dr., Departamentul de Didactica Disciplinelor STEM și Psihopedagogie Specială, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca; E-mail: carolina.bodea.hategan@gmail.com

²Președinte ASTTLR